

»V ENEM LETU SVA SE VSELILA«

V kraju Mali Videm sta Ana in Jože Gorišek v dobrem letu zgradila hišo, ki stoji nasproti starejši, katere obnova ni bila več ekonomična. »Dala sva izdelati predračune za novo kritino, pa so nama svetovali tudi novo ogrodje, kar bi bilo predrago. Čeprav sva staro hišo že prej obnavljala, zamenjala sva del stavbnega pohištva, se je izkazalo, da je bolje zgraditi novo hišo.« Svojo odločitev sta skrbno pretehtala. Pred gradnjo sta se opremila s številnimi nasveti ter prelistala kar nekaj katalogov in revij. Odločila sta se za hišo iz ytonga in danes pritrjujeta, da je bila njuna odločitev pravilna.

Zgornjih prostorov še nista povsem opremila, sta pa iz kopalnice napeljala vodo v eno od sob. »Za vsak primer, če si bo kdo od vnukov želel zgoraj urediti stanovanje. Jih imava le šest,« zadovoljno povesta

Jože Gorišek je bil kot električar zaposlen v podjetju TEM Čatež. »Večkrat sem pomagal prijateljem in sodelavcem, ki so gradili. Zidanje z opeko je bilo dolgotrajno in naporno. Včasih je trajalo tudi dvajset let, da so se ljudje vselili. Zame, upokojenca, je to predolga doba. Poleg tega sem se želel v kar največji meri izogniti klasični gradnji. Da ne omenjam, kako bi moral najverjetneje najeti in drago plačati tudi zunanje izvajalce, saj bi danes težko zbral ekipo za delo. Večina mojih sodelavcev in kolegov je prav tako upokojena, mnogi niti ne morejo več opravljati težjih del.«

V revijah o gradnji in opremljanju doma sta večkrat prebiralala, kako je ytong material, s katerim ljudje sami gradijo. Pogledala sta si tudi Xellin film o gradnji z ytongom. Gradnja sicer ni potekala tako hitro, kot je videti v filmu, pa vendar je bila hiša zgrajena v manj kot letu dni. »Lahko bi se vselila že maja 2008, vendar si je soproga vzela čas za notranje opremljanje, tako da sva se v hišo vselila novembra.«

VARČNA HIŠA NEŽA

Ko sta v Xelli dobila kataloge tipskih hiš, sta si vzela čas in jih temeljito pregledala. »Iskala sva hišo, ki bi imela spalnico spodaj, da nama ne

bi bilo treba hoditi po stopnicah. Upoštevati sva morala še velikost parcele in sam videz. Xellina varčna tipska hiša Neža je bila tista prava.« Zanimivo ob tem je, da se je za enako hišo odločil tudi njun sin, ki je gradil le nekaj metrov stran od njiju. Tipska hiša Neža ima 162 kvadratnih metrov površine, grajena je s termobloki ytong debeline 40 centimetrov in je brez dodatne toplotne izolacije zunanjih zidov.

Na tisoče majhnih zaprtih zračnih por v bloku ytong zagotavlja zadostne vrednosti toplotne prevodnosti, da blok zadosti sodobnim kriterijem toplotne zaščite brez dodatne izolacije. Odlična izolativnost se izkaže tako poleti, ko so temperature v prostoru občutno nižje od zunanjih, kot pozimi, ko želena temperatura ohranjamo v stavbi dlje časa. Po projektu gre za energijsko varčno hišo z računsko porabo energije za ogrevanje od 50 do 55 kWh/m² oziroma od 5 do 5,5 litrov olja/m². Goriškova imata kmetijo in svoja drva za ogrevanje. »Hiše nisem izbiral zaradi prihranka pri ogrevanju, ker imam svoja drva. Tudi sin kuri nanje, pa mi to sezono še vedno ostajajo. V novi hiši smo za ogrevanje porabili 8 kubičnih metrov drv v sezoni. To je štirikrat, če ne petkrat manj kot prej. Seveda, v stari hiši so bile zaradi zidu in stavbnega pohištva večje toplotne izgube. Pa smo izdatno kurili tudi v krušni peči. V novi hiši ogrevava tudi zgornje

nadstropje, da po stopnicah ne veje hladen zrak. Poleg tega naju vsak drugi teden obiše hči s svojimi štirimi sinovi, ki so najraje zgoraj. Če bi samo takrat ogrevali zgornje prostore, bi zeleno temperaturo dosegli v dveh dneh, ne pa v enem. Nasprotno pa temperatura v prostoru tudi dlje časa vztraja. Danes na primer nisem še nič zakuril, zunaj je ničla, v hiši pa je še vedno 23 stopinj Celzija,« pripoveduje Jože. Njegova soproga Ana ob tem doda, kako moža rado zebe in ima v stanovanju vedno rad okoli 23 ali 24 stopinj Celzija. Za kamin v dnevni sobi se nista odločila, sta pa na tistem mestu z ytongom obzidala bakrene cevi, priključene na centralno ogrevanje, v katerih je temperatura vode vedno okoli 50 stopinj Celzija, in si tako uredila topel kotiček, ki spominja na moderno krušno peč. Goriškova pa mu rečeta kar kamin. »Morda sem res bolj med zmrznjenimi,« se smeje Jože. »Poleti, ko je bilo zunaj res vroče, sem včasih zadremal v dnevni sobi na kavču. Veste, da me je zeblo, ko sem se zbudil.«

V hiši imata napeljano talno ogrevanje. Ko sta se s soprogo odločala zanj, sta naletela na nasprotujoča si mnenja. »Večina nama je kljub talnemu gretju svetovala radiatorje, neki mlajši strokovnjak pa nama je zagotovil, da so brez pomena. Vesel sem, da sem ga poslušal, ker je imel prav. Le v kopalnici imava stenski radiator za sušenje brisač, in to je povsem dovolj.«

MANJ ČASA, DENARJA IN ENERGIJE

Preden so začeli pri Goriških graditi, se je Jože s še tremi sodelavci udeležil Kellinega tečaja gradnje z ytongom. »Vsi so prinesli domov diplome,« dodaja Ana ob tem z nasmehom.

Ogrodje za temelje je Jože izdelal sam. Ker je za njim enako hišo gradil tudi sin, je ogrodje primerno označil, da so ga lahko potem enostavno in hitro uporabili tudi na sinovi parceli. Temelje so jima izdelali zunanji izvajalci, tudi za napeljavo vodovoda in talnega gretja sta najela izvajalce. »Razmišljala sva, da bi tudi zidali drugi, ampak na koncu se nisva odločila za to. Predračuni so znašali okoli 12 tisoč, celo 15 tisoč evrov. Poleg tega so bili med izvajalci taki, ki še nikoli niso gradili z ytongom. Tako sva pri tem delu veliko prihranila.«

Z gradnjo sta se Goriškova seznanila tudi tako, da sta obiskala ljudi, ki so gradili z ytongom. »Želel sem videti, kako hiša izgleda, povprašati določene stvari, saj izkušnje drugih največ štejejo,« pripoveduje Jože. »Veliko mi je pomenilo tudi to, da sem prihranil čas in energijo. Spomnim se, kako smo včasih delali etažno ploščo. Trajalo je tri dni za izdelavo ogrodja, potem pa še en dan, da smo ulili beton. Pri ytongu je pa res, kar mi je rekel nekdo, ki je gradil z njim – pripeljejo ti izdelano ploščo, tri ure pozneje pa že malicaš v njenem zavetju.«

ŠE AVTA SE NE SLIŠI

Poleg enostavne in hitre gradnje so objekti iz ytonga tudi zelo varni pred potresom. »Če mene vprašate, je v tej hiši trikrat več železa, projektanti so očitno zelo previdni pri načrtovanju in si ne upajo privoščiti nikakršnih tveganj. No, seveda smo se držali njihovih navodil, čeprav se včasih pošalim, da je to hiša, ki se ne bo dala več podreti.«

Poleg odlične toplotne izolativnosti odlikuje ytong tudi zvočna. Ta je tako odlična, da sta Goriškova na dvorišču napeljala zvonec na senzor, ker se sicer še prehitro zgodi, da preslišita pripeljati avtomobil pred hišo. »Stropna plošča prepušča več zvoka,« se smejeta. »Ko pridejo na obisk vnuki, je v hiši zelo glasno in veselo. Da je hiša res tako zvočno izolirana, so nama ljudje z izkušnjami že prej pripovedovali, pa veste, da jim nisva povsem verjela. Ampak je res.«

Avtor članka: Tatjana Polanc Kolander

Jože je na mestu, predvidenem za kamin, z ytongom obzidal bakrene cevi, priključene na centralno ogrevanje. Kadar ne dela na posestvu ali v zidnici, si rad odpočije v tem toplem kotičku v dnevni sobi.

Če hiše nimajo vgrajenega t. i. prisilnega prezračevanja, je priporočljivo prostore dvakrat do trikrat na dan prezračiti. »Za nekaj minut,« prikima Jože, Ana pa doda, da rada – predvsem kadar je sama – na široko odpre okna tudi za dalj časa.

»V zadoščenje nama je, da se po več kot letu dni bivanja v hiši nikjer ni pojavila plesen,« pravita Goriškova in pokažeta na predel zunanjega zidu nad jedilniškimi okni, kjer bi – pravita – najprej pričakovala kakšen neljubi pojav.

V svojo novo hišo sta Goriškova vgradila kakovostna lesena okna v rdeči barvi. Omarice za rolete so naknadno izdelane. Če bi o tem razmišljala prej, bi jih lahko z ytongom tudi diskretno zazidala.